

dosarul nr. 2ra-1162/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana (Sergiu Suvac)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Ion Muruianu, Valeri Efros, Nelea Budăi)

ÎNCHEIERE

27 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Fiodor Sevastian și de reprezentantul acestuia, avocatul Constantin Brînza, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2018,

adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină împotriva lui Sevastian Fiodor cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalităților aferente,

c o n s t a ț ă:

La 14 aprilie 2017, Compania Națională de Asigurări în Medicină (denumirea prescurtată CNAM) a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Sevastian Fiodor cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalităților aferente (f.d. 3-6).

În motivarea acțiunii a menționat că, asigurarea de asistență medicală are un caracter obligatoriu pentru toți cetățenii. Pentru obținerea statutului de persoană asigurată nu se negociază condițiile de asigurare, iar persoana devine asigurată prin efectul legii din momentul achitării primei de asigurare.

Obligația achitării primei de asigurare este examinată prin prisma principiului obligativității, prevăzut de art. 5 alin. (1) lit. d) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, nr. 1585-XIII din 27 februarie 1998, cu modificările și completările ulterioare.

Asigurarea obligatorie de asistență medicală impune un raport administrativ între asigurător (CNAM) și asigurat (plătitorul primei de asigurare).

Neexecutarea obligației de achitare a primei de asigurare în termen, atrage după sine aplicarea sancțiunilor pecuniare față de persoana care nu și-a onorat obligația. Mijloacele financiare acumulate în fondurile de asigurare, inclusiv sumele penalităților, sunt destinate realizării activității specifice asigurării obligatorii de asistență medicală și se utilizează în strictă conformitate cu Regulamentul cu privire la modul de constituire și administrare a fondurilor asigurării obligatorii de asistență

medicală, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 594 din 14 mai 2002 cu modificările și completările ulterioare.

În temeiul art. 17 lit. a) din Legea nr. 1593 din 26 decembrie 2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, cu modificările și completările ulterioare, efectuează evidența și controlul corectitudinii calculării și virării în termen la contul CNAM a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în formă de sumă fixă, precum și încasarea penalităților și aplicarea sancțiunilor financiare.

În conformitate cu prevederile Regulamentului privind controlul achitării primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în suma fixă și Anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea unor acte normative nr. 1015 din 05 septembrie 2006, Compania Națională de Asigurări în Medicină este în drept să identifice fondatorii de întreprinderi individuale care se eschivează de la plata primei de asigurare obligatorie de asistență medicală, în sumă fixă, cu excepția pensionarilor și persoanelor cu dezabilități, și să intenteze acțiuni în instanța de judecată competentă pentru încasarea sumei debitoare.

Din conținutul informației plasate pe site-ul oficial al întreprinderii de stat „Camera Înregistrării de Stat”, Fiodor Sevastian este fondator al întreprinderii individuale „Sevastian-Alfa” și, prin urmare, în conformitate cu pct. 1 al Anexei nr. 2 la Legea cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr. 1593 din 26 decembrie 2002, se atribuie la categoria de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă care se asigură în mod individual.

Conform datelor din Sistemul Informațional „Asigurarea Obligatorie de Asistență Medicală”, pe parcursul anilor 2014, 2015 și 2016, Fiodor Sevastian, ca fondator al ÎI „Sevastian-Alfa”, nu și-a onorat obligația prevăzută de legislație privind achitarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în termenul legal stabilit.

Totodată, prin prisma dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 1593 din 26 decembrie 2002, pentru neachitarea în termen a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, acestuia urmează a-i fi calculată o majorare de întârziere în proporție de 0,1% din suma datoriei, pentru fiecare zi de întârziere.

Astfel, Fiodor Sevastian, fondator al ÎI „Sevastian-Alfa”, înregistrează pentru anii 2014, 2015 și 2016 datorii față de fondul asigurării obligatorii de asistență medicală în sumă totală de 14 962,59 de lei, din care 12 168 de lei constituie prima de asigurare și 2 794,59 de lei, penalitatea calculată conform art. 30 alin. (1) din Legea nr. 1593 din 26 decembrie 2002.

În această ordine de idei, reclamanta a menționat că, la 18 iulie 2016, a expediat în adresa debitorului înștiințarea cu nr. 02-01/13-2032, prin care a solicitat achitarea datoriei pentru anii 2014, 2015 și 2016. Deși pârâțul a recepționat înștiințarea, acesta nu a stins datoriile acumulate față de fondul asigurării obligatorii de asistență medicală.

Reclamantul solicită încasarea de la Fiodor Sevastian a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anii 2014, 2015 și 2016 în sumă de 12 168 de lei și a penalității aferente în sumă de 2 794,59 de lei.

Prin hotărârea din 31 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) acțiunea depusă de CNAM a fost admisă și a fost încasată de la Fiodor Sevastian în

beneficiul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină prima de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anii 2014-2016 în mărime de 12 168 de lei, majorarea de întârziere în sumă de 2 794,59 de lei, iar în total suma de 14 962,59 de lei. Totodată, a fost încasată de la Fiodor Sevastian în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 448, 87 de lei (f.d. 46, 50-58).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 20 noiembrie 2017, Fiodor Sevastian a declarat apel, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie exclusă prima de asigurare în sumă de 4 057 de lei și penalitatea în mărime 1 046 de lei (f.d. 49).

Prin decizia din 01 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău , (f.d. 92, 93-100) a fost respins apelul declarat de Fiodor Sevastian și a fost menținută hotărârea Judecătoriai Chișinău (sediul Ciocana).

Prima instanță și instanța de apel și-au întemeiat soluțiile adoptate pe dispozițiile art. 1 alin. (1), art. 5 alin. (1) lit. d), art. 10, art. 14, art. 17 din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală nr. 1585-XIII din 27 februarie 1998; art.17 alin. (4), art. 22 alin. (1), art. 30 din Legea cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr.1593-XV din 26 decembrie 2002, pct. 1 lit.b) din Anexa 2 la Legea cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr. 1593-XV din 26 decembrie 2002; art. 4 alin. (2) din Legea nr.330 din 23 decembrie 2013; art. 4 alin. (2) din Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2015, nr. 74 din 12 aprilie 2015 (în vigoare de la 28 aprilie 2015), și art. 512 alin. (1), art. 514, art. 572 alin. (1) și (2) din Codul civil.

În consolidarea soluțiilor sale, Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana) și Curtea de Apel Chișinău au reținut că, Sevastian Fiodor este fondator al întreprinderii individuale „Sevastian-Alfa”, iar în temeiul legii are obligația să achite primele de asigurare impuse prin prisma sistemului de asigurare obligatorie a statului în sumă fixă.

Totodată, instanțele inferioare au constatat, prin prisma raportului detaliat privind extrasele bancare din contul fondurilor din baza de date a CNAM, că Fiodor Sevastian nu și-a onorat obligația de plată a primelor de asigurare obligatorii de asistență medicală în perioadele 2014 – 2016. Respectiv, Fiodor Sevastian datorează achitarea primei de asigurare obligatorii de asistență medicală pentru această perioadă în cuantum de 12 168 de lei (câte 4 056 de lei pentru fiecare an), care urmează a fi impusă spre încasare în mod forțat.

Deopotrivă, acesta urmează să achite, prin prisma art. 17 alin. (4) și art. 30 din Legea nr. 1593-XV din 26 decembrie 2002, penalitatea de întârziere în sumă de 1046,45 de lei pentru anul 2014, în sumă de 632,74 de lei pentru anul 2015 și în sumă de 1 115,40 de lei pentru anul 2016.

La 24 aprilie 2018, Fiodor Sevastian și reprezentantul acestuia, avocatul Constantin Brînza, au declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2018, prin care solicită admiterea recursului, casarea deciziei recurate și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii (f.d.105).

În motivarea recursului invocă faptul că decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată, deoarece Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală

pe anul 2014 nr. 330 din 23 decembrie 2013 a intrat în vigoare la 01 ianuarie 2014, odată cu publicarea ei în Monitorul Oficial. Respectiv, prima de asigurare pe anul 2014 urma să fie achitată în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a Legii pe anul respectiv. Astfel, recurentul deduce că termenul de prescripție extinctivă a expirat, deoarece Legea a intrat în vigoare la 01 ianuarie 2014, iar termenul a început să curgă după expirarea a 3 luni.

Pornind de la faptul, că cererea de chemare în judecată a fost înaintată peste 3 luni de la începutul curgerii termenului de prescripție extinctivă, consideră dreptul la încasarea primei de asigurare pe anul 2014 în sumă de 4 056 de lei și penalităților în cuantum de 1 046,45 de lei, ca fiind prescris.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, acesta este inadmisibil, din motivele ce succed.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Prin prisma art. 434 în alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, instanța de recurs atestă că, în speță, calea de atac a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece decizia recurată datează cu 01 martie 2018 (f.d.92, 93), iar cererea de recurs a fost depusă la 24 aprilie 2018 (f.d. 105), adică în interiorul termenului de două luni acordat de legiuitor.

În concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, conform prevederilor art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective.

Analizând cuprinsul cererii de recurs depusă de Fiodor Sevastian și reprezentantul acestuia, avocatul Constantin Brînza, completul de admisibilitate evocă faptul că argumentele invocate în acestea (f.d. 105), în esența lor, sunt similare alegațiilor inserate în cererea de apel (f.d. 49). Astfel se deduce că cererea de recurs de facto este o transpunere a motivelor din cererea de apel.

Prin urmare, acestea nu pot fi reținute de către completul de admisibilitate, deoarece recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat.

La acest capitol, instanța de recurs atestă că recurentul și reprezentantul acestuia nu au evidențiat în cererea de recurs formulată memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se doar la reiterarea unor circumstanțe care au fost supuse examinării în ordine de apel.

În acest sens, urmează a se evidenția faptul că nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Astfel, este de menționat că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera

nelegalitatea hotărârii.

În această ordine de idei, instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 386 alin.(1) lit.b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel și nu se regăsesc în art. 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece Fiodor Sevastian și reprezentantul acestuia, avocatul Constantin Brînza nu au invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentului și a reprezentantului acestuia cu soluția dată de instanțele inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de Fiodor Sevastian și reprezentantul acestuia, avocatul Constantin Brînza nu s-au bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că prezenta cerere de recurs a fost depusă după ce Fiodor Sevastian a avut posibilitatea de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art.432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Fiodor Sevastian și reprezentantul acestuia, avocatul Constantin Brînza împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2018, în baza art. 433 lit. a) din

Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Fiodor Sevastian și reprezentantul acestuia, avocatul Constantin Brînză împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2018, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină împotriva lui Sevastian Fiodor cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalităților aferente.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan